

ŽIRAFY

TAM, KDE SE SETKÁVAJÍ
RÁDCI A RÁDKYNĚ

sborník rádcovských setkání
„Žirafa“

OBSAH

Žirafy	3
„Žirafí dohoda“	5
Hanácká žirafa	8
Západočeská žirafa	11
Jihočeská žirafa	14
Žirafa střed	17
Jihomoravská žirafa	20
Krkonošská žirafa	24
Obstojí Žirafí dohoda po deseti letech?	27

ŽIRAFY

Co nabízí tento sborník?

„Žirafa je motivační a zážitkové setkání, které stávajícím rádcům a rádkyním nabízí širokou škálu aktivit, které si na oddílových výpravách nevyzkoušejí. Motivuje je k dalšímu vedení družiny a inspiruje je v přípravě schůzek. Není určena novým rádcům a rádkyním a nemá zastupovat rádcovské kurzy. Účastníci a účastnice jsou primárně zavedení rádci a zavedené rádkyně, kteří se potřebují potkat s ostatními vrstevníky a zažít s nimi dobrodružství mimo svůj oddíl.“

Takto byla Žirafa popsána v Žirafí dohodě v roce 2011 ([najdeš na stránce 5–7](#)), kde se setkaly Žirafy Střed, Moravská, Východočeská a Západ se zpravodajem pro program, šéfem skautského odboru a šéfkou projektu Podpora rádců. Společně dali dohromady atributy, které mají být společné všem Žirafám. Součástí byla i domluva, že se jednou za dva roky uspořádá společné setkání všech žirafích týmů, které bude nejen o sdílení, ale bude spojené s příjemně stráveným společným časem (dohodu najdete na další straně). Setkání se uskutečnilo až o devět let později (v roce 2020), online. **Kam za deset let Žirafy dospěly? Jak vypadají dnes? A co nabízejí? To se dočtete v medailoncích jednotlivých Žiraf na dalších stranách.**

„Myslíme si, že děláme Žirafu tak, jak to dělají ostatní. Ale víme, že to tak není.“

Martin Kolařík – Smurf, Hanácká žirafa

Co ve sborníku najdu, když jsem...

- **instruktor/ka Žirafy?** Můžu nahlédnout pod pokličku ostatních a reflektovat naše zkušenosti.
- **potenciální pořadatel/ka Žirafy?** Můžu se inspirovat pro rozjezd Žirafy (po stránce cílů, programů), využít kontakty na další Žirafy a hlavně zjistit, že organizovat Žirafu je super!
- **člen/ka krajské rady?** Můžu si udělat představu o tom, jak lze podporovat kvalitu skautské výchovy, zjistit, co to Žirafa je a co může přinést rádcům a rádkyním.
- **vedoucí oddílu?** Můžu získat přehled, co mi Žirafa nabízí pro rozvoj mých rádců a rádkyň.
- **zkušený rádce či zkušená rádkyně?** Samé spoilery! Proto se raději místo prohlížení sborníku domluvíím s vedoucím a [rovnou se přihlásím na Žirafu](#), kterou pořádá můj kraj.

„ŽIRAFÍ DOHODA“

Společná dohoda rádcovských setkání Žirafa a projektu ústředí Podpora rádců

verze druhá – září 2011

Pro budoucí dlouhodobou udržitelnost a rozvoj spolupráce nezávislé na aktuálním personálním obsazení vzniká tato dohoda, která by měla pojmenovat značku Žirafa a shromáždit společně její prvky včetně podpory a propojení s Podporou rádců, resp. ústředím Junáka.

Rádcovská setkání Žirafa sdílejí (mají zájem sdílet) tyto společné atributy:

a) cíle

- umožnit setkání a seznámení rádců z jednoho regionu,
- motivovat rádce v dalším vedení družiny a v práci pro hnutí,
- inspirovat rádce v přípravě programu družinových schůzek a vedení družiny,
- zprostředkovat rádcům nové informace a dovednosti užitečné při vedení družin,

b) **název a značku** „Žirafa“, která zaručuje určitou kvalitu, konkrétní společné znaky akce a podporu ústředí Junáka,

c) **termín konání**, kterým je doba pololetních prázdnin (čtvrtek až neděle),

- d) **webovou stránku** www.skaut.cz/zirafa, která je uváděna na propagačních materiálech a na které se rádce dozví, která Žirafa je mu nejbližší, a může si vybrat, kam pojedete. Webová stránka obsahuje:
- a. odkazy na stránky jednotlivých Žiraf
 - b. grafický rozcestník na jednotlivé Žirafy podle kraje/oblasti
 - c. uzavřenou sekci pro pořadatele Žiraf se stálými informacemi pro všechny týmy
 - d. nabídku šablony webu Žirafa
 - e. modul internetové přihlášky k zabudování do webu
- e) **krojovou nášivku**, která se dává za účast na Žirafě, vyrábí společně pro všechny Žirafy a kurzy si ji pro své účastníky kupují
- f) **společnou propagaci**, která je jak stálá (rádčovský zápisník, skautské časopisy), tak sezónní (křížovátka, letáčky, kraje, ...)
- g) **společné logo**

- h) **výběrovost některých programů** – část programu probíhá formou výběrových programových bloků
- i) **princip prvoúčasti** – možnost účasti na akci pouze jednou (z důvodu každoročního opakování některých programů)
- j) **cílovou skupinu**, kterou jsou již zaběhlí (ne noví) rádci a rádkyně skautských družin ve věku 13–16 let

HANÁCKÁ ŽIRAFKA

Tam, kde velké vzdálenosti nehrají (skoro) žádnou roli

Hanácká Žirafa vznikla v roce 2019. Proč? „Protože v našem kraji Žirafa nebyla. Přečetli jsme si Žirafí dohodu, inspirovali jsme se u Jihomoravské žirafy, podpořil nás kraj. První ročník se nepodařilo naplnit, ale od té doby každý rok přijede 24 nových účastníků.“

25 účastníků ve věku 13–16 let (vždy někdo nepřijede, takže je to nakonec 24, což je dobře dělitelné číslo)

vedeno jako akce pro rádce a rádkyně, ale nevyžaduje se striktně být rádcem či rádkyní

Olomoucký,
Moravskoslezský
a Zlínský kraj

hanackazirafa@skaut.cz

Cíle Hanácké žirafy vychází ze Žirafí dohody. „*Chceme rádcům a rádkyním ukázat, že je spousta rádců kolem nich, že nejsou sami. Dáváme jim prostor užít si víkend, bavit se společně, chceme, aby z nich vznikla dobrá parta a věděli o sobě i po víkendu. To se daří – i na velké vzdálenosti.*“

Žirafa se koná ve škole. Využívají prostor tělocvičny a hrají Kinball. „*Je to dobře vymyšlená hra – i ti, kterým to nejde, tak se zapojí. A všichni chtějí druhý den hrát ještě. Ale to už je jiný program.*“ Účastníci společně hledají odpovědi na to, jak dělat družinové schůzky, poslouchají vyprávění o zahraničních akcích a čekatelských kurzech, ve spolupráci s rehabilitačním centrem vytvářejí každý rok pletené košíky. Velké překvapení pro účastníky je Masterchef – Mysterybox. Pomocí tajného obsahu si účastníci připraví večeři – a důležitá je nejen chuť, ale i vzhled.

Jak vzniká program Žirafy? „Co se osvědčí, to zachováme.“
Žirafu připravuje osm lidí ze střediska Járy Kaštila. „Byla snaha oslovit další střediska, ale zatím se to nepodařilo.“

ZÁPADOČESKÁ ŽIRAFÁ

Tam, kde žirafa vstala z popela

Západočeská žirafa má dlouhou tradici, i když byla jednou přerušena. Po obnově proběhly tři ročníky. Každý rok Žirafa mění vizuální vzhled – ten se promítne na nášivku i do grafiky webu. Budou jednou tyhle nášivky sběratelským artiklem?

40 účastníků ve věku
13–16 let

aktivní členové družin
(nemusí být rádce/rádkyně)

Plzeňský kraj

kontakt: fb skupina
[www.facebook.com/
zirafa.zapad](https://www.facebook.com/zirafa.zapad)

Cílem Západočeské žirafy je vznik přátelských vazeb, inspirace (seberozvoj, vedení družiny) a sdílení zkušeností. „*Dominantní je inspirace, ať už je v čemkoli.*“ Daří se i přátelské vazby: „*Účastníci všech posledních tří ročníků si sedli, jsou vzájemně v kontaktu, píší si na tábory a občas si dají sraz.*“

Program je různorodý. V rámci víkendu je důležitá služba – účastníci navštíví domov důchodců, pomůžou v nemocnici a je snahou najít uplatnění i v kovidové době. Oblíbené jsou dvě tematické hry. Velký úspěch má noční hra, i když není nikterak složitá. Inspirace se prolíná tržnicí programů. „*Ta má velký úspěch. Účastníci se napíší na různé programy a mohou si vyzkoušet vyrábění, debaty, vytváření grafiky. Zkouší stezku, účastní se improvizací šou, řeší, co dělat, když se něco nepovede (a že je to vlastně normální).*“ Programy nejsou cílené jen na rádce a rádkyně, ti ale mohou načerpat inspiraci na různých programech, kdy si povídají o symbolických rámcích,

zjišťují, jak podpořit komunikaci mezi dětmi nebo jak komunikovat s rodiči.

Žirafu připravuje 11 lidí z plzeňského okresu. Zapojují se i bývalí účastníci, kteří vytváří fitky, hry a postupně se zapracují do týmu. Na víkend přijíždějí externisté – přijede místní skautský pamětník na besedu, další vypráví o větších akcích (Obrok, Intercamp, jamboree) a vždy je možnost nabídnout svoje programy v tržnici.

JIHOČESKÁ ŽIRAFKA

Tam, kde žirafu zastoupil i medvěd

Žirafa má v Jižních Čechách dlouhou tradici. Ale nejen tento dlouhokrký savec! Někdy byla akce pro rádce a rádkyně nazývaná i Jihočeský medvěd. Aktuální tým rozjíždí pro své účastníky „patroning“, kde se snaží v menších skupinkách reflektovat průběh akce, vytvářet podporu pro rádce a rádkyně během žirafího setkání i po něm.

24 účastníků ve věku
13–15 let

aktivní členové družin,
ideálně rádci: jako
odměna za svou práci

Jihočeský kraj

jczirafa@gmail.com

Jihočeská žirafa cílí na prosíťování Jižních Čech (dává prostor vzniku vazeb mezi skautkami a skauty napříč krajem, ze kterého chce do budoucna těžit), na motivaci a povzbuzení rádců (Žirafa je jim odměnou za odvedenou práci a zároveň povzbuzením do dalších snah). Cílem je také programová inspirace: přináší nové nápady na programy, třeba na skautské zákony. A v neposlední řadě cílí na seberozvoj rádců a rádkyň.

Programy se leckdy opakují, vždy ale staví na tom, co se osvědčilo. Typickým rysem jsou workshopy, které probíhají paralelně a nabízejí různou paletu inspirace (od metodických témat k vedení schůzek po aktuální témata doby: např. soužití s menšinami, politická situace, šikana). Jejich výběr je podpořen otázkou v účastnickém formuláři, kdy tým zjišťuje, co jsou témata, která současní náctiletí řeší. Oblíbeným programovým prvkem bývá i čajovna, kde se jen tak hraje na kytaru, povídá a popijí čaj. Mezi akčnější programy pak patří hra po městě, kde se skupinky skautů a skautek snaží překonat své hranice

třeba v oslovování cizích lidí a plnit nejrůznější úkoly včetně natáčení videí.

Tým je tvořen zhruba desítkou lidí, z nichž se někteří starají o zázemí kurzu, zkušenější se zapojují zejména do velkých a náročných programů a nováčky pozvolna do drobnějších aktivit. Nováčky jsou bráni z řad bývalých účastníků.

ŽIRAFÁ STŘED

Tam, kde se připravuje první roverský kurz

Žirafa střed má dlouhou tradici, od roku 2005 probíhá nepřetržitě. V průběhu let se domluvili na změně cílů – nerozvíjejí rádce a rádkyně v rádcovských dovednostech, ale vytvořili kurz pro mladší roverský věk. Ke změně došlo z důvodu, že rádcové a rádkyně byli čím dál tím víc na rozdílné úrovni, že pro ně bylo náročné připravit program. Jejich hlavní cíl je spíše motivace do skautování.

30 účastníků,
věk 15–16 let
(výj. 14–17)

pro aktivní skauty
a skautky, není podmínkou
být rádce/rádkyně

Praha
a střední Čechy

info@zirafastred.cz

Žirafa Střed má pět cílů: seznámení (mezi účastníky, z nichž se v přátelském a bezpečném prostředí stanou kamarádi), zážitek (prožijí netradiční program, kde posouvají své hranice a obzory), motivace (směrem ke skautingu, jeho myšlence), inspirace (mezi účastníky i od týmu, včetně nasvícení možností, v jakých se lze ve skautingu realizovat) a seberozvoj (uvědomění si silných a slabých stránek a o toho, že osobní růst je možný).

„Chceme hlavně motivovat do skautování. Jsou ve věku, kdy se hraje o to, zda zůstanou, nebo ne. Pokud chtějí vést družinu, tak tam k tomu něco najdou, ve skutečnosti tak 40 % programu, ale je to volitelné.“ Mají k tomu vytvořené tzv. „marmelády“ – kluby, kde se věnují vedení družiny. Mívají také čajovny, kde se probírá, jak to mají v jednotlivých oddílech.

„Více než že se bavíme jak vést družinu, se bavíme, proč chtějí vést družinu, jaká by měla být jejich cesta

skautingem, aby byla zarovnaná s jejich životní cestou, aby jim to dávalo smysl. Jaká je jejich motivace do toho.“

Zážitkový cíl podtrhuje zejména noční zážitková hra. Nechybí programy dotýkající se myšlenkových základů skautingu, programy zaměřené na podporu týmu a sebe-rozvoj. Osvědčená je také TED konference, která většinou nasedá na téma daného ročníku. Tam vystoupí nejdříve tým, ale je zde i otevřená (a využívaná) nabídka do řad účastníků. Ti tak mají příležitost reálně pracovat na svém seberozvoji přímo na místě.

Tým Žirafy ze středních Čech a Prahy čítá 13–15 členů. Větší počet týmu v poměru k účastníkům záměrně využívají jako „instruktorský inkubátor“, kde si nováčci v bezpečném prostředí zkouší novou roli. Snaží se při práci párovat, aby byl starší, zkušenější instruktor s tím mladším. Zavedli také zpětnou vazbu jeden na jednoho po skončení kurzu dle zadání: „start-stop-continue“ (co začít dělat, s čím přestat a co zachovat), díky které se i starší instruktoři stále posouvají.

JIHOMORAVSKÁ ŽIRAFKA

Tam, kde se vypráví bajka o žirafě a dalším zvířátku

Žirafa na jihu Moravy probíhá od roku 2012 na pobíd-ku z kraje. Od začátku byla snaha vytvořit prostor pro krajské setkání rádců, i proto je brán ohled na to, aby bylo rovnoměrně zastoupeno všech sedm okresů. Tamější žirafa má být odměnou pro fungující rádce, i proto je cíleno na účastníky s alespoň roční praxí. Akce na svém

webu deklaruje, že je pro ty, „kteří se aktivně podílejí na vedení dětí a přípravě družinového programu, všem, kteří potřebují „dobít baterky“, odreagovat se a zažít program v partě nových lidí. Není určena novým rádcům a nemá zastupovat rádcovské kurzy.“

25 lidí, na přání kraje se kapacita zvýšila na 27, ve věku 14–16 let

vstupní podmínkou je rok rádcování, rovnoměrné zastoupení okresů, genderová vyvornost, max 2 lidi z oddílu

Jihomoravský kraj

zirafa@junak-jmk.cz

A na co cílí Jihomoravská žirafa? Na silný zážitek a na to, že dojde k setkání rádců a rádkyň z jednoho kraje, kde se absolventi stýkají i po akci. Dále na motivaci pro další vedení, inspiraci pro tvorbu programu a rozvoj komunikace a schopnosti improvizace. Také přináší aktuální informace ze skautského světa a zprostředkovává vhled do vzdělávacích a zážitkových akcí pro rovery a rangers.

Pro každý rok je vybráno téma kurzu, které podobu značně ovlivní. Jde vlastně o jakousi bajku. „Je zde žirafa a další zvíře a buď je to tak, že žirafa pomáhá zvířeti, anebo zvíře žirafě a společně s účastníky se snaží vyřešit daný problém. A ve skrytu je to problém, který řeší rádcí, např. si

zorganizovat svůj čas, nebo překonat strach s vystupováním před skupinou lidí, nedostatek sebedůvěry, problém s autoritou (...). V nedělní scéně vše končí happyendem – pomoc žirafě či zvířátku se podařila. Ve zpětné vazbě se jim snažíme zvědomit přesah do jejich života.“

Program nabízí větší zážitkové celky, jako je noční hra nebo týmové úkoly, kde společně tvoří např. videa. Nedílnou součástí je tzv. „Tlachárna“ – program určený ke sdílení problémů účastníků. Dalším prvkem v programu je improvizace, ať už ve stylu partičky, odreagování mezi programy, ale třeba i zaměření se na improvizaci v rámci schůzek, tedy více metodicky laděný program. Zabývají se částečně i tím, jaké programy jsou vhodné pro jakou věkovou kategorii. Na konci kurzu jsou účastníkům v rámci programu *Rozcestník akcí* představeny akce pro R & R, protože Žirafa je často pro účastníky první akcí mimo domovské středisko. Sami si tak mohou, díky sdílení osobních zkušeností z jednotlivých akcí, vytvořit představu o tom, co vše „jim skautský svět nabízí“.

V týmu je 10–11 členů. Od roku 2016 je osazenstvo složeno téměř výhradně z bývalých účastníků. Tým nově zkouší i tzv. „žirafí stáže“, kde je nováček na pozici někde mezi kuchyní a týmem a případně některé programy prochází z pozice účastníka. Poté tuto zkušenost reflektují a rozhodují se o tom, zda a jak dál.

KRKONOŠSKÁ ŽIRAFÁ

Tam, kde tým získává energii z větrníků

Žirafa Krkonoše je pro rádce a rádkyně z Královéhradeckého a Libereckého kraje. Každý rok pozvou po pěti účastnících z minulého ročníku, kteří vedou družiny nových účastníků. Tak simulují družinový systém. Po každé Žirafě pořádají after žirafu.

35 účastníků,
5 loňských,
ve věku 8. a 9. třídy

pro ty, co vedou nějakou
družinu, nebo mají nějakou
zkušenost s družinovým
systémem

Královehradecký +
Liberecký kraj

krsek.tomas@skaut.cz

Cílem horské Žirafy je motivace účastníků pro další činnost, odpočinek a odměna za jejich práci, inspirace do činnosti a vzdělávání v rádcovském tématu. Inspirace je často předávána příkladem: *„Tím že jim ukazujeme, jak pracujeme se symbolickým rámcem, tak to mohou dobře přenášet do svých oddílových rad. A ukazujeme jim různé formy a metody, které mohou přenášet. Třeba i díky zpětným vazbám, kde jim ukazujeme různé podoby.“*

Program *„přísně jede v tématu a symbolickém rámci, je to čtyřdenní jízda!“*. Často je díky svému konání v horách využíván právě horský, sněžný motiv. A výběr tématu probíhá na základě práce [s kompetenčním profilem rádce](#). Na této Žirafě probíhají úvodní a závěrečné hry, je zde i zážitková noční hra. Důležitým dramaturgickým momentem je expedice na celý den, kde si účastníci vyzkouší outdoorové aktivity a „sáhnou si na dno“. Ale i na vrchol! Neb nakonec dojdou (obtěžkáni kamenem) na vrchol, kde naleznou kamenné mohyly z předešlých

ročníků a založí svou vlastní. Další den je naopak velmi odpočinkový. Každý rok je zde ještě jedno nadstavbové téma, které reaguje na aktuální dění či potřeby společnosti, např. kritické myšlení, téma uprchlíků apod. Účastníci také dostanou žirafí zápisník – kompilát všech programů s anotacemi pro účastníky, adresář a seznam her od rádců a rádkyň z minulého ročníku.

Instruktorů v týmu najdete zhruba desítku, ale i dalších 5 loňských účastníků, kteří plní roli „rádců“ pro družinky účastníků. Celý tým tvoří oddílovou radu a v praxi tak ukazují fungování družinového systému. Tato rada nedá při večerních setkáních dopustit na doping v podobě vyhlášených místních větrníků.

OBSTOJÍ ŽIRAFÍ DOHODA PO DESETI LETECH?

*Jednotlivé Žirafy se rozvíjely většinou odděleně.
Lze vysledovat nějaké vývojové tendence?*

- 1. Žirafa jako akce pro stávající rádce a rádkyně × Žirafa jako akce pro aktivní skauty a skautky**
Proč se tento posun odehrává? Je to tím, že ubylo zkušených rádců a rádkyň? Nebo v tom hraje roli absence akce pro starší aktivní skauty a skautky? Současně každá Žirafa nabízí i program pro zkušené rádce i rádkyně, takže původní myšlenka se neztratila úplně.
- 2. Cíle – hlavně setkávání a inspirace**
Čtyři obsáhlé cíle na tři dny, není to moc? Jednotlivé Žirafy si v rámci těchto cílů vybírají ty, na které kladou větší důraz. Žirafy se prezentují hlavně jako prostor pro setkávání a inspiraci.
- 3. Termín konání – pololetní prázdniny patří Žirafám!**
- 4. Nová webová stránka**
Pokud jste zkusili zadat do vyhledávače původní webovou stránku, nic jste nenašli. Rozcestník Žiraf je nyní na [rádcovském rozcestníku](#).
- 5. Pořádat Žirafu je super!**
„Ze všech rozhovorů, které jsem vedla, jsem měla pocit, že jsou její pořadatele nadšeni z toho, že Žirafu stále dělají. Ani náznak toho, že je to pruda! Jednak panovalo

OBSTOJÍ ŽIRAFÍ DOHODA PO DESETI LETECH?

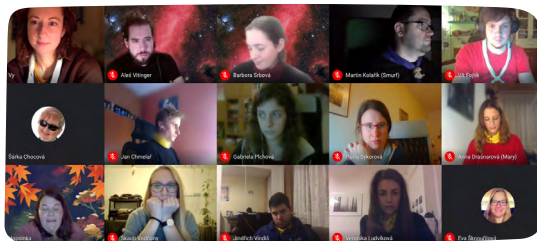
nadšení, že je po jejich kurzu hlad a že zpravidla nemají problém sehnat účastníky. A také nadšení samotného týmu, neb jde o prodloužený víkend plný zábavy a seberozvoje, a že je tahle čtyřdenní jízda na konci ledna vždycky neuvěřitelně dobije. Tým i účastníky.“

Markéta Musilová – Blecha

Děkujeme všem, kteří se podílejí na tom, že na pololetní prázdniny může vyrazit nemalé množství dospívajících holek a kluků strávit tři dny plné inspirace, poznávání, motivace, sdílení. Děkujeme všem, kteří pořádají Žirafy. A také těm, kteří to zvažují.

Neváhejte nabrat sílu a inspiraci na stránkách tohoto sborníku nebo ve facebookové skupině [Ráži společně pro rádcovské kurzy a Žirafy](#). Můžete se domluvit a setkat se online jako v prosinci 2020.

A snad jednou vyjde i setkání naživo a vytvoření Žirafí dohody 2.0.

Text vznikl díky rozhovorům s
Hanácká žirafa: Martin Kolařík – Smurf
Západočeská žirafa: Martina Honzů – Hopsinka
Jihočeská žirafa: Jindřich Vindiš, Zdeňka Franzová
Žirafa střed: Aleš Vitinger
Jihomoravská žirafa: Gabriela Plchová
Krkonošská žirafa: Jan Chmelař – Honzík

Sestavily: Markéta Musilová – Blecha,
Pavla Sýkorová – Gymi
Editace: Barbora Tichavová – Rozárka
Fotografie: archiv jednotlivých Žiraf
Grafická úprava a DPT: Marek Bárta
Podklad obálky: www.vecteezy.com/free-vector/nature
Praha 2021

